

Bankų vaidmuo ir veiklos sankcijų Rusijai ir Baltarusijai kontekste

Pinigų plovimo prevencijos kompetencijų centras
2022-03-24

Pinigų plovimo prevencijos kompetencijų centras

Partnerystė tarp

Privataus sektoriaus

Viešojo sektoriaus

LIETUVOS POLICIJA

FNTT

Centro išleisti dokumentai sankcijų tema

**2021 m.
gruodžio 8
d.**

ES sankcijų
DUK

**2022 m.
vasario 25
d.**

Informacinis
pranešimas
dėl Europos
Sąjungos
naujų
ribojamųjų
priemonių
taikymo
Rusijai

**2022 m.
kovo 16 d.**

Informacinis
pranešimas
verslo
subjektams dėl
Europos
Sąjungos
ribojamųjų
priemonių
taikymo Rusijai
ir Baltarusijai

VSI PINIGŲ PLOVIMO PREVENCIJOS KOMPETENCIJŲ CENTRAS

INFORMACINIS PRANEŠIMAS VERSLO SUBJEKTAMS DĖL EUROPOS SĄJUNGOS
RIBOJAMŲJŲ PRIEMONIŲ TAIKYMO RUSIJAI IR BALTARUSIJAI

2022 m. kovo 16 d.

Remiantis [Lietuvos Respublikos ekonominiu ir kitu tarptautiniu sankcijų įgyvendinimo įstatymu](#) visi Lietuvos Respublikoje registruoti ar ekonominę veiklą vykdančys subjektai privalo laikytis Europos Sąjungos ribojamųjų priemonių.

Dėl Rusijos vykdomos karinės agresijos Ukrainoje Europos Sąjunga iki 2022 m. kovo 15 d. (imtinai) išleido tris pagrindinius sankcijų reglamentus, kuriuos nuolat atnaujina (žr. I priedą):

- 2014 m. kovo 17 d. Tarybos Sprendimu 2014/145/BUSP priimtas Tarybos Reglamentas (ES) Nr. 269/2014;
- 2014 m. liepos 31 d. Tarybos Sprendimu 2014/512/BUSP priimtas Tarybos Reglamentas (ES) Nr. 833/2014;
- 2022 m. vasario 23 d. išleistas Tarybos Reglamentas (ES) Nr. 269/2014.

Dėl Baltarusijos ištraukimo į Rusijos karinę agresiją prieš Ukrainą, Europos Sąjunga iki 2022 m. kovo 10 d. išleido reglamentą, kurį nuolat atnaujina (žr. II priedą):

- 2006 m. gegužės 18 d. išleistas Tarybos Reglamentas (EB) Nr. 765/2006, prie kurio 2012 m. spalio 15 d. išleistas Tarybos Sprendimas 2012/642/BUSP.

Reglamentais ir jų vėlesniais papildymais įvestos ribojimo priemonės

Rusijai ir jos aneksuotoms teritorijoms:

- Išaldomi su Rusija ir Baltarusija susijusių 877 fizinių ir 62 juridinių asmenų, subjektų ar organizacijų ar su jomis susijusių asmenų, nuosavybėje esančios, jų valdomos ar kontroliuojamos lėšos ir ekonominiai ištekliai bei draudžiama tiesiogiai ar netiesiogiai šiomis lėšomis ir (ar) turtu naudotis.
- Draudžiama su Rusija ir Baltarusija susijusiems 877 fiziniams asmenims, įtrauktiems į sankcijų sąrašus, atvykti į Europos Sąjungos teritoriją ar per ją keliauti tranzitu.
- Draudimai susiję su Krymo, Sevastopolio, Donecko ir Luhansko teritorijomis:
  - draudžiamas prekių importas,
  - apribojama prekyba ir investicijos į šį regioną,
  - draudžiama teikti turizmo paslaugas,
  - draudžiamas prekių ir technologijų susijusių su transporto, komunikacijos, energetikos, naftos, dujų ir mineralų išteklių paieška, žvalgyba ir gavyba eksportas.
- Draudžiama į Rusijos teritoriją eksportuoti ar teikti techninę, finansinę ar kitokią pagalbą susijusia su:
  - dvigubos paskirties prekėmis ir technologijomis, įskaitant prekes ir technologijas kuriomis galėtų būti tobulinamos Rusijos gynybos ir saugumo sektoriaus technologijos, naftos perdirbimui tinkamomis prekėmis ir technologijomis,
  - aviacijos sektoriuje ar kosmoso pramonėje tinkamomis naudoti prekėmis ir technologijomis,
  - jūrų navigacijos prekėmis ir technologijomis,

Sankcijų atitikties įmonėje užtikrinimas

Ribojamųjų priemonių analizė

Rizikos vertinimas

Pažink savo klientą/ partnerį

Sutartinių nuostatų peržiūra

Paskirti sankcijų specialistą

Prekių eksporto, importo ir tranzito įmonėms

Prekės kilmės ir galutinio prekės tikslo teritorijų nustatymas

---

Dvigubos paskirties prekių ir jų kodų nustatymas

Teritorijų per kurias prekės keliaus tranzitų nustatymas

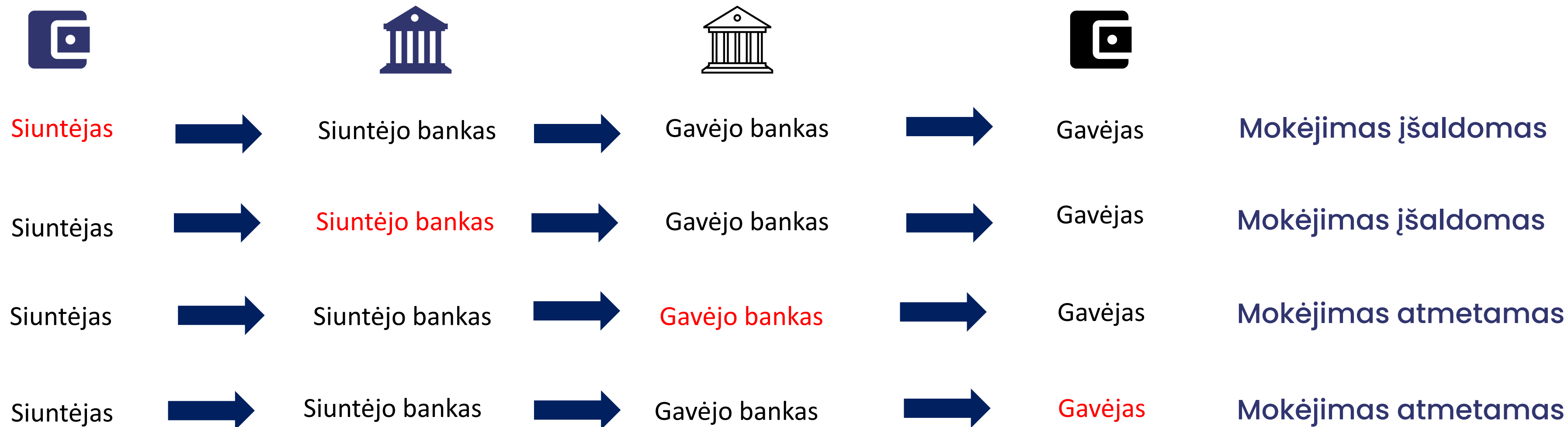

Jūrų ir oro uostų nustatymas

Pervežimo įmonės(-ių) identifikavimas

Banko veiksmai

! Kai mokėjime esantis asmenys negali būti identifikuoti, o šių asmenų sankcijų statusas patvirtintas arba atmestas, bankas **stabdo** mokėjimą ir kreipiasi į mokėjime esantį banką ar savo klientą dėl papildomos informacijos ir/ar dokumentacijos. Kaip greitai mokėjimas bus paleistas ar su juo atlikti kiti privalomi veiksmai priklauso nuo įtrauktų šalių bendradarbiavimo efektyvumo, pateiktos informacijos apimties ir išsamumo.

Kaip elgtis, jei mokėjimas sustabdytas?

Bendradarbiauti su finansų įstaiga.

Finansų įstaiga pateikia sąrašą informacijos ir dokumentacijos, kurios bankui reikia mokėjimui atlikti. Savalaikis tokios informacijos pateikimas pagreitins mokėjimo įgyvendinimo procesą.

Ko gali reikėti?

- Dokumentų įrodančius verslo subjekto akcininkus ir galutinius naudos gavėjus (pvz.: išrašus iš galutinių naudos gavėjų registru);
- Teikiamų paslaugų detalių aprašymų;
- Dokumentus su importuojamų, eksportuojamų, pervežamų prekių sąrašų;
- Importuojamų, eksportuojamų, pervežamų prekių detalių aprašymų;
- Importo ir eksporto licencijų, jei yra importuojamos, eksportuojamos ar pervežamos prekės, kurioms reikalingos tokios licencijos;
- Pirkimo – pardavimo sutarčių tarp: prekių tiekėjo ir galutinio gavėjo;
- Kliento ar partnerio informacijos įskaitant akcininkų ir naudos gavėjus pagrindžiančius dokumentus;
- Mokėjimų už prekes išrašus iš bankų;
- Kitų dokumentų.

Jūsų partneris ar klientas yra sankcionuotas?

9 straipsnio 3 dalis

„Prievolių, atsiradusių iki nustatant tarptautinių sankcijų Lietuvos Respublikoje įgyvendinimą, vykdymas turi būti nedelsiant nutrauktas arba sustabdytas tarptautinių sankcijų įgyvendinimo laikotarpiui. Draudžiama prisiimti naujas prievoles, kurių vykdymas prieštarautų Lietuvos Respublikoje įgyvendinamoms tarptautinėms sankcijoms.“

10 straipsnio 1 dalis

„Lietuvos Respublikos fiziniams ir juridiniams asmenims už prievolių nevykdymą dėl tarptautinių sankcijų įgyvendinimo civilinė atsakomybė netaikoma arba jie atleidžiami nuo jos pagal Lietuvos Respublikos civilinio kodekso nuostatas.“

Rekomendacija:

Sudarant naujas sutartis su Rusijos ir (ar) Baltarusijos klientais ir (ar) verslo subjektais rekomenduojama svarstyti galimybę įtraukti į sutartis sankcijų sąlygą, kuri leistų sustabdyti sutarties galiojimą, jei būtų taikomos papildomos sankcijos Rusijai ir (ar) Baltarusijai. Idealiu atveju, sutartyje rekomenduojame numatyti taikytinos teisės ir jurisdikcijos sąlygą, kuri yra už Rusijos ribų.

Jūs esate sankcionuota bendrovė?

Pasekmės:

- Jūsų lėšos ir turtas įšaldomas;
- Draudžiami bet kokie piniginiai atsiskaitymai, piniginių lėšų išgryninamas;
- Draudžiamos visos vertybinių popierių operacijos.

Rekomendacija:

Įvertinti galimybę tam tikrus mokėjimus atlikti net jei sankcijos yra pritaikytos.

Tokie mokėjimai gali apimti:

- Mokesčius, valstybės rinkliavas, socialinio draudimo įmokas ir kitas išmokas bei įmokas, privalomas pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus;
- Patalpų nuomos išlaidas;
- Išlaidas komunalinėms paslaugoms;
- Draudimo įmokas pagal Lietuvos Respublikos teisės aktais nustatytas privalomojo draudimo rūšis;
- Profesinius mokesčius ir išlaidas, susijusias su teisinių paslaugų teikimu;
- Mokesčius už kasdienį įšaldytų lėšų ar ekonominių išteklių laikymą ar tvarkymą, kitas būtinas bankines paslaugas;
- Darbuotojų (Lietuvos Respublikos piliečių ir rezidentų) darbo užmokestį ir kitas privalomas išmokas, kylančias iš darbo santykių (su sąlyga, kad darbuotojai buvo priimti į darbą iki dienos, kurią atitinkamas fizinis ar juridinis asmuo buvo įtraukti į sankcijų sąrašus);
- Mokėjimus pagal sutartis, susitarimus ar įsipareigojimus, kurie buvo sudaryti arba nustatyti iki dienos, kurią atitinkamas fizinis ar juridinis asmuo buvo įtraukti į sankcijų sąrašus.

Išimčių suteikimo tvarka

Norint atlikti kitus mokėjimus reikalinga tarptautinių sankcijų įgyvendinimo priežiūrą vykdančios institucijos – Užsienio Reikalų Ministerijos (URM), suteikiama išimtis.

Dėl sankcijų išimčių įgyvendinimo reikia kreiptis raštu į Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministeriją, J. Tumo-Vaižganto g. 2, Vilnius, el. paštais urm@urm.lt – sankciju.grupe@urm.lt ir Finansinių nusikaltimų tyrimų tarnybą prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos, Šermukšnių g. 3, Vilnius, el. paštu dokumentas@fntt.lt

Reikalinga informacija ir dokumentacija:

- Koku tikslu reikalinga mokėjimo išimtis (i.e. atlyginimų išmokėjimas, PVM ir kitų mokesčių sumokėjimas, etc.);
- Mokėjimą pagrindžiantys dokumentai;
- Iš kokio banko ir kokios banko sąskaitos bus atliekamas mokėjimas(ai);
- Į kokio banko ir kokių banko sąskaitų bus atliekamas mokėjimas(ai);
- Kiek mokėjimų bus atliekama ir kokiomis tiksliomis sumomis.

Informaciją prašoma pateikti **Excel formatu**.

Mokymai

**TARPTAUTINĖS SANKCIJOS: AKTUALIJOS,
ĮGYVENDINIMAS, GEROJI PRAKTIKA**

Data: 2022 m. balandžio 7 d.

Laikas: 9:00–13:00

Formatas: nuotoliniai mokymai (online)

Mokymus ves:

Užsienio reikalų ministerija,

Lietuvos bankas,

Finansinių nusikaltimų tyrimo taryba,

Pinigų plovimo prevencijos kompetencijų centras.

Registracija: eventbrite.com